

Стефаник у Львові

Василь Стефаник, хоч формально і досі радикал, приїжджає до Львова як по свячену воду. Цими днями відвідав він осередок нашого культурного руху та маразму після трилітнього блаженного почування, що на селі куди краще.

Чого-ж приїжджає? Тут є лікарі, видавці і деякі приятелі, яким до Русова вибратись іще важче. Одні кажуть, що у Русові нема в літі ріки, другі, що в зимі нема там доброго пива. Автім Стефаник пива не любить. До того-ж лікарі заборонили. Чого вони й не забороняють! Кажуть Стефаникові навіть не ходити, саме тоді, коли він приїхав до Львова, на те, щоб усіх відвідати і скрізь заглянути, що де робиться. Це йому необхідно потрібне для чистої совісті, що нічого не тратить не сидячи у Львові.

Час у нього у Львові обмежений. У Русові ніхто його не чекає, але місто дратує його, томить. Навіть у каварні і шинку люди сидять за довго. І говорять страх багато! „Як ви можете те все витримати?“ питається він з таким подивом, якби по наших череві танцював хтось у черевиках набитих цвяхами.

Стефаник говорить мало, хоч дуже товариський, не такий, як на давніх фотографіях, коли хмурився під тон своїх оповідань. Від деяких слів (таких як „інтервю“) відганяється, наче від мух або від деяких прізвищ.

„Я взагалі з літературою маю мало спільного“ — пригадує за кожним разом, щоб борони Боже не поспитати, чи він що пише або чи знає останні наші сензації. „Не люблю писати і не вмю“ — це значить: маю досить того, що написав. Коли раз на місяць треба написати лист, то диктує (не тому, що має приватного секретаря, а тому, що нерви у правій руці давно втрагили свою силу).

Цікавиться Стефаник діями різних людей і всатурним рухом, але чого не робить. Завтра його з письменників

на проповідників. Думає він своїм здоровим розумом інтелігентної людини, що не на те письменник має талант, щоб розуму вчити інших; бо ці інші теж свій розум мають, коли варт для них писати.

З Русова теж видко молоді таланти. Небагато їх; не так багато, щоб було що читати на селі довгими зимовими вечорами і не все те таке ясне, щоб можна з твором вийти на двір і прирівняти до денного світла. Навчилися молоді писати; деякі гак крешуть пером, аж іскри йдуть, але не такі то іскри від надхнення, ні, від кінських копит. Усі йдуть нині — в артилерійську атаку. Не є це слова Стефаника. Ні; він тільки злобно всміхається, бо знає грохи письменницьке ремесло і не любить „кумедій“ з широкими жєстами і „моцними“ словами. Знає, яка їм ціна.

Має ще й інші клопоти. Діти. Великі клопоти, бо великі діти. Один став правником, а відомо, що нині наш адвокат. Другого — треба б в Америку вислати; хоч там і криза, але не галицька.

Має Стефаник теж свої секрети. Про них не то не вільно писати, але навіть згадувати. За секретами йдуть крепкіші слова. Наприклад про політику. Нехай буде яка хоче, але чому нема в ній людей на весь ріст, таких, про яких можна б сказати (хоч би не голосно) „індивідуальність“. Упевняє, що колись Ол. Барвінський робив таке вражіння, пізніше Е. Олесницький, а коли доходить до імени Франка — зідхає: „Як ми взагалі можемо собі дати раду без такого чоловіка?“

Зате тішиться дуже, що не потребує журитись за свою польську кандидатуру. Завтра вранці таки їде до Русова, бо у Львові нема що робити. Хоч дуже хоче, але вмирати ще не хоче. Розмовляє про справи і весь час пригадує собі голосно, що мусить купити синовій матерію на сукню і собі три цигорнички. м. р.